

Kraków, dn.03.11.2021 r.

Komisja Międzyzakładowa
Ogólnopolskiego Związku Zawodowego
INICJATYWA PRACOWNICZA
przy Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie
e-mail: inicjatywa.up@gmail.com

**Stanowisko KM OZZ "Inicjatywa Pracownicza" przy Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie
w sprawie wywiadu udzielonego przez Kanclerza UP, dra Krzysztofa Wąsowicza,
na antenie Radia Kraków w dn. 2 listopada 2021 r.**

W wywiadzie przeprowadzonym przez red. Wojciecha Jakubowskiego w Radiu Kraków z Kanclerzem UP, dr. Krzysztofem Wąsowiczem w dn. 2 listopada 2021 r. (audycja z cyklu "Obywatelski Kraków") obaj uczestnicy wyrażali się lekceważąco o członkach Komisji Międzyzakładowej Ogólnopolskiego Związku Zawodowego "Inicjatywa Pracownicza" przy Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie i podawali mijające się z prawdą informacje na temat wszczętego przez związek sporu zbiorowego z pracodawcą, do których w niniejszym stanowisku się odnosimy.

Przedstawiciel władz Uniwersytetu Pedagogicznego insynuował, że nasz związek skierował do Rektora Uczelni 21 postulatów i rzekomo "nie wszystkie" miejsca na tej liście zostały wypełnione. Dodatkowo, że nie zostały one przez nikogo podpisane. Ta kuriozalna uwaga - postulatów nie jest bynajmniej dwadzieścia jeden - świadczy o tym, że Kanclerz nie widział pisma skierowanego przez nas do Rektora dn. 29.10.2021 (skan w załączeniu). Jego zarzuty dotyczące rzekomego braku proceduralności przy sporze zbiorowym także mijają się z prawdą. Komisja Międzyzakładowa, składając wystąpienie wszczynające spór zbiorowy, **dochowała bowiem absolutnie wszystkich wymogów proceduralnych** zapisanych w art. 1 oraz art. 7 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o

rozwiązywaniu sporów zbiorowych w związku z § 9 pkt 6 i § 10 pkt 4 Statutu Związku OZZ "Inicjatywa Pracownicza".

Dodajmy, że Związek Zawodowy "Inicjatywa Pracownicza" nigdy nie podważał legalności wyboru prof. Piotra Borka na stanowisko Rektora UP, krytykuje natomiast jego działania, **które w wielu punktach rozmiągają się z programem wyborczym**. Kanclerz explicite stwierdził w wywiadzie, że Rektor realizuje program wyborczy. Otóż Rektor **nie realizuje obiecanych w programie szerokich konsultacji ze społecznością Uniwersytetu, nie zapewnia (także obiecanej w programie) stabilizacji miejsc pracy, nie wzmacnia mechanizmów demokracji, lecz nagminnie korzysta z uprawnień, które pozwalają mu zwalniać z pracy i zdejmować z funkcji bez żadnych uzasadnień**. Wzmaga to wśród pracowników UP poczucie niesprawiedliwości i krzywdy. Praca naukowa angażuje emocje, umiejętności, przekonania, intelekt i etos konkretnej osoby - zwalnianie jej **BEZ UZASADNIENÍ** jest ciężkim naruszeniem standardów i obyczajów akademickich. W konsekwencji może też być działaniem na szkodę Uczelni, która powinna być wspólnotą wszystkich jej członków, a nie tylko wąskiej grupy władzy, bez względu na to, w jaki sposób zdobyła uprawnienia do rządu.

Od powtarzania, że działalność i postulaty Komisji Zakładowej OZZ "Inicjatywa Pracownicza" są absurdalne, nielogiczne (usłyszeliśmy także, że nie przestrzegamy "chronologii"), a nasze działania pełne złej wiary, rzeczywistość się nie zmieni. **Ludzie żyjący w XXI wieku** mają już niezły trening i rozeznanie w propagandzie wszelkiego rodzaju i dlatego **wiedzą, że zaklinanie rzeczywistości, w którym od dłuższego czasu specjalizuje się kanclerz Wąsowicz, nie jest skuteczne i że kłamstwo powtarzane wielokrotnie nie stanie się prawdą**.

Powtarzanie przez władze UP, że tegoroczne zwolnienia to normalny proces wymiany kadr, nie zmieni faktu, że wypowiada się pracę osobom o wielkich zasługach naukowych, dydaktycznych i administracyjnych, w trybie, w którym odnotowujemy wiele (zbyt wiele) naruszeń prawa ze wszystkich poziomów: od Statutu UP po prawo pracy i ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, a kończąc - last but not least - na dobrych obyczajach. Zwolnienia z pracy są przeprowadzane **uznaniowo, bez należytej oceny pracowniczej i konsultacji z dyrektorami instytutów czy organami kolegialnymi**. W przypadku zwolnień z pracy nauczycieli akademickich pomija się także wymagane ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce postępowania wyjaśniające i dyscyplinarne, odbiera się osobom obwinionym prawo do obrony i ignoruje reprezentujące je związki zawodowe. **Notorycznie i świadomie łamie się wszelkie prawa i wolności związkowe, czego najdobitniejszym**

przykładem jest wypowiedzenie stosunku pracy członkom Zarządu Komisji Międzyzakładowej OZZ "Inicjatywa Pracownicza", którzy są objęci ochroną prawną przed zwolnieniem z pracy. Karze się pracowników i degradowe ze stanowiska za swobodę wyrażania poglądów i krytykę działań władz Uczelni. O tych ewidentnych naruszeniach prawa pan Kanclerz jednak milczał w wywiadzie, a to właśnie jest obiektem naszej krytyki od początku istnienia Związku.

Jeśli chodzi o lekceważące wypowiedzi na temat Związku Zawodowego "Inicjatywa Pracownicza", a szczególnie Przewodniczącej Komisji Międzyzakładowej, prof. Niny Podleszańskiej, to naszym zdaniem, mają one charakter zniesławienia. Deklarujemy raz jeszcze, jak robiliśmy to wielokrotnie, że działamy legalnie i społecznie, poświęcając dziesiątki godzin na obronę osób zwalnianych z uczelni, w tym osób z ochroną związkową, czy karanych za krytykę władz UP. To zresztą stało się bezpośrednim powodem wszczęcia sporu zbiorowego - **wobec lekceważenia przez Rektora naszych kolejnych nawoływań do dialogu.**

Co do kwestionowania poprawności postulatów zgłoszonych przez KM OZZ "Inicjatywa Pracownicza", z którymi, jak wynika z wywiadu, rozmawiający tam panowie nie zdążyli się chyba zapoznać, oświadczamy, co następuje:

Postulat 1. **odnosi się nie do zwolnienia osób *sensu stricto*, ale do mechanizmu, jakim posługuje się pracodawca.** Istotne są tu represje wymierzone w wolności związkowe i prawa pracownicze. Użyte nazwiska konkretnych osób służą wzmocnieniu przekazu i uszczegółowieniu tego postulatu. Natomiast istotny jest problem zastosowanego przez pracodawcę mechanizmu: tworzenia fałszywych podstaw, często z pominięciem obowiązujących przepisów, a także z unikaniem jednoznacznego uzasadnienia. **Tego typu działania naruszają nie tylko indywidualne, ale także zbiorowe prawa pracownicze.** Poza tym wskazane w postulacie przypadki osób nie mogą być jeszcze przedmiotem rozstrzygnięć sądu. Dlatego postulat ten jest - w naszym rozumieniu - jak najbardziej zgodny z ustawą o rozwiązywaniu sporów zbiorowych.

Postulat 3. - żądanie zwolnienia z funkcji Kanclerza dra Krzysztofa Wąsowicza z powodu działalności na szkodę Uczelni, notorycznego naruszania zasad współżycia społecznego oraz utraty zaufania pracowników - **ma na celu ochronę istotnego dla całej społeczności akademickiej stanowiska, które samo w sobie jest instytucją, przed piastowaniem go przez osobę, która wykorzystując uprawnienia związane z tymże stanowiskiem, usiłuje prowadzić politykę szkodliwą dla Uczelni,**

wykazuje przy tym brak orientacji w realiach życia akademickiego oraz arogancję i lekceważenie w stosunku do pracowników UP, nieumiejętność prowadzenia rzeczowego dialogu z użyciem przekonującej argumentacji. Kanclerz uznaniowo blokuje skrzynki służbowe, rozstrzyga ponadto sprawy, które leżą w kompetencji Rektora: karci pracowników za wyrażanie poglądów, uniemożliwia organizowanie działalności kulturalno-oświatowej. **Jeśli chodzi o możliwość utraty zaufania przez pracowników wobec pracodawcy, to chociaż nie wynika ona wprost z prawa pracy, to jednak można ją wywieść z zakazu łamania zasad współżycia społecznego, który dotyczy w równym stopniu pracowników, jak i pracodawcy.** Łamanie tych zasad, którego nagminnie dopuszcza się Kanclerz, może doprowadzić do utraty zaufania w stosunku do niego i wydawanych przez niego decyzji. Dodatkowo należy wspomnieć, że stosunki społeczne w miejscu pracy regulowane są także przez inne akty prawne wyższego rzędu, takie jak, np. Konstytucja RP czy Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, których naruszenie przez pracodawcę może być podstawą do utraty zaufania wśród podległych mu pracowników.

Postulat 7. **“Przywrócenia w poczet członków Rady Uczelni prof. Grzegorza Przebindy, a w poczet członków Senatu - prof. Tomasza Rachwała”** zmierza w kierunku żądania **"prowadzenia polityki kadrowej" Senatu oraz Rady Uczelni w sposób w pełni zgodny z prawem.** Przypominamy, że Sąd Administracyjny nie mógł rozpoznać sprawy wygaszenia członkostwa w Radzie Uczelni prof. Przebindzie z powodu braku formalnej decyzji administracyjnej podjętej przez uprawnione do tego osoby lub organy. Z kolei oświadczenie Jana Fróga wydane w sprawie wygaszenia mandatu senatora UP prof. Tomaszowi Rachwałowi nie może być podstawą prawną do odmowy mu prawa udziału w obradach Senatu. Dodatkowo brak konsekwencji w podejściu i woli rozwiązania tego problemu przez władze Uczelni rodzi poważne problemy dotyczące możliwości podważania wszelkich uchwał Senatu, które zapadły z udziałem lub bez senatora Rachwała. **Nie może być tak, że istotne organy kolegialne dla funkcjonowania Uniwersytetu nie mogą działać stabilnie, bo każdy z ich członków może być decyzją (lub bez niej) pozbawiony mandatu.**

Wracając do stylu, w jakim prowadzony był cały wywiad: Kanclerz, zdaniem naszej Komisji, po raz kolejny dopuścił się publicznego zniesławienia naszej organizacji związkowej. Niniejszym domagamy się zaprzestania tego typu działań, ponieważ naruszają one dobra osobiste nie tylko członków Prezydium, ale także wszystkich jego członków. Nadmieniamy, że w przypadku niezastosowania się do naszej prośby będzie nam służyło roszczenie o ochronę dóbr osobistych. Mając powyższe na uwadze chcieliśmy zauważyć, że repertuar środków wyrazu stosowany przez Krzysztofa Wąsowicza

jest bardzo ograniczony, pełen ogólników i insynuacji. Brak konkretnych argumentów, stosowanie takich określeń jak: “wojna hybrydowa”, “bzdury i głupoty, mające na celu wywoływanie awantur i napięć społecznych”, “napaść na demokrację” i podobnych świadczy nie tylko o braku szacunku, ale też o nieumiejętności rzeczowej dyskusji i chęci zagłuszenia głosu krytyki, której celem nie jest podważanie wyników demokratycznych wyborów, lecz uzmysłowienie władzom Uczelni, że jakiegokolwiek przeprowadzane w niej zmiany restrukturyzacyjne nie mogą odbywać się bez poszanowania praw pracowniczych. **Chcemy raz jeszcze z całą stanowczością podkreślić, że kanclerz Krzysztof Wąsowicz nie jest osobą uprawnioną do wydawania ocen pracownikom naukowym oraz wydawania im poleceń, czym mają się zajmować.**

Na koniec, zauważmy, że sposób prowadzenia wywiadu przez redaktora Jakubowskiego - szczególnie początkowa ironia “Co to się u Was dzieje; Wyborcza trąbi, że katastrofa” (cytujemy niedokładnie, wywiad jest jednak ogólnodostępny) - świadczy o poważnym zaniedbywaniu wymogu obiektywizmu, który powinien być podstawą etosu dziennikarskiego. Dlatego protestujemy przeciwko stronniczemu podejściu do tematu i apelujemy o wstrzeźliwość w wyrażaniu ocennych i nacechowanych pejoratywnymi konotacjami opinii na temat naszego Związku Zawodowego oraz pracowników Uniwersytetu Pedagogicznego.

Komisja Międzyzakładowa OZZ “Inicjatywa Pracownicza” przy Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie

Lista postulatów zgłoszona do JM Rektora, prof. Piotra Borka w ramach wystąpienia

wszczynającego spór zbiorowy:

1. Zaprzestania dalszych zwolnień z pracy i wycofania wypowiedzeń stosunku pracy lub odstąpienia od zamiaru zwolnienia z pracy działaczy związkowych, w tym osób posiadających ochronę prawną przed zwolnieniem: dr Ewy Żmijewskiej, dr Małgorzaty Trojańskiej, dr Anny Stolińskiej, prof. UP. Zwolnienia te odbieramy jako represje wymierzone w wolności związkowe i prawa pracownicze.
2. Zaprzestania karania pracowników za wyrażanie poglądów oraz kwestionowanie słuszności decyzji podejmowanych przez Władze Uniwersytetu (w tym: przeprosin i przywrócenia na stanowisko w Dziale Nauki pani Barbary Stachowicz).
3. Powołania komisji z reprezentantami wszystkich związków zawodowych, która zajmie się opracowaniem klarownej i sprawiedliwej procedury przechodzenia na emeryturę osób osiągających wiek emerytalny (wyплата świadczeń przedemerytalnych wszystkim osobom, które zostały tego pozbawione w wyniku zwolnień z pracy)
4. Przeprowadzania oceny pracowników w jednolity sposób w całej Uczelni według ustalonych odpowiednio wcześniej (zgodnie z prawem) i dostępnych pracownikom kryteriów, celem uniknięcia samowoli przełożonych w stosowaniu arbitralnych kryteriów oceny dorobku, jak to się dzieje np. na Wydziale Pedagogiki i Psychologii.
5. Wprowadzenia bezwzględnego obowiązku konsultowania zwolnień pracowników z Dyrektorami Instytutów / Kierownikami jednostek ogólnouczelnianych oraz zasięgania wiążących opinii Rad Instytutów i Rad Dyscyplin / Pełnomocników ds. Dyscypliny, a w przypadku pracowników administracyjnych - zasięgania wiążącej opinii bezpośrednich przełożonych.
6. Przywrócenia w poczet członków Rady Uczelni prof. Grzegorza Przebindy, a w poczet członków Senatu - prof. Tomasza Rachwała.
7. Przeprowadzania restrukturyzacji instytutów w porozumieniu z dyrekcją i przy akceptacji Rad Instytutów.
8. Zaprzestania kwestionowania legalności i nierównego traktowania oraz publicznego znieśławiania Międzyzakładowej Komisji OZZ "Inicjatywa Pracownicza" przy Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie.
9. Zaprzestania utrudniania działalności związkowej (m.in. dostarczenie informacji koniecznych do działania, odpowiedź na wszystkie dotychczasowe pisma i wnioski, przydzielenie odpowiedniego lokalu i tablicy informacyjnej dla Komisji Międzyzakładowej w równie eksponowanym miejscu, jak mają to inne związki zawodowe).

10. Ustalenia i pociągnięcia do odpowiedzialności sprawców znieważenia w dn. 21-23 września 2021 r. tablicy upamiętniającej rocznicę podpisania Porozumień Sierpniowych. Część Społeczności Akademickiej poczuła się urażona tak lekceważącym stosunkiem do ważnych wydarzeń z historii naszej Ojczyzny.
11. Wyznaczenia terminu cyklicznych, otwartych spotkań Władz Uczelni ze Społecznością Akademicką (co najmniej raz na dwa miesiące) zgodnie z wcześniejszymi deklaracjami Rektora.
12. Upublicznienia wszystkich dokumentów związanych z restrukturyzacją i przeprowadzenia otwartej dyskusji nad jej kierunkami, a także powołania zespołu ds. restrukturyzacji z udziałem przedstawicieli całej Społeczności Akademickiej, w tym przedstawicieli wszystkich związków zawodowych.
13. Zaprzestania zwolnień dyscyplinarnych pracowników bez przeprowadzania rzetelnego postępowania wyjaśniającego z udziałem wszystkich zainteresowanych stron.